

Ett tjugoårigt krig rasar mellan Athen, Sparta, Thebe och Korint. Vid foten av Akropolis kallar Lysistrate samman kvinnorna från de stridande männen för att förklara sin plan för »Västerlandets räddning«.

Ur Lysistrate

PERSONER

Från Athen:

Lysistrate

Kleonike

Myrrine

Från Sparta:

Lampito

- Kleonike* Vad är det, älskade Lysistrate?
Och varför har du kallat oss till detta möte.
Vad gäller saken? Hurdan är den?
- Lysistrate* Stor!
- Kleonike* Och – styv?
- Lysistrate* Jo – nog så styv!
- Kleonike* Och vi som inte har mött upp!
- Lysistrate* Jag menar inte *den*. Då hade alla kommit.
Nej, det är någonting som jag tänkt ut när jag
har vänt och vridit mig i många natters vaka.
- Kleonike* Det är väl något fint som är så vänt och vridet?
- Lysistrate* Ja, till den grad att jag funderat ut att Hellas
ska räddas av oss kvinnor och av inga andra.
- Kleonike* Av oss? Då hänger allt dess öde på ett hår!
- Lysistrate* Nu är det vi som får ta hand om politiken,
för annars går det väl åt helsike med Sparta ...
- Kleonike* Javisst, vid Zeus! Det vore mycket bättre så.
- Lysistrate* Och av Boiotien lär ingenting bli kvar ...
- Kleonike* Jo något, hoppas jag. För deras ål är god.
- Lysistrate* Jag tänker inte häva ur mig om Athen
på samma sätt – du kan nog gissa vad jag tänker.

Emellertid – om alla fruntimmer i Hellas församlades, från Sparta och Boioien och härifrån, då vore fosterlandet räddat.

Kleonike Men hur kan kvinnor åstadkomma något vettigt eller stort? Vi tänker bara på att pynta oss, på vår make-up och våra fina klänningar – du vet, den nya raka linjen ... och så skor ...

Lysistrate Javisst. Jag ser vår räddning just i dessa ting, i klänningar av saffransfärgat tyg och skor, och smink och rouge och genomskinliga dessouer.

Kleonike Men på vad sätt?

Lysistrate På sådant sätt att inga karlar ska resa vapen mot varandra hädanefter.

Kleonike Då ska jag genast skaffa mig en saffransfärgad!

Lysistrate Och inte lyfta skölden.

Kleonike Raka linjen, var det ...

Lysistrate Nej, inte ens en kniv.

Kleonike Och nya sandaletter ...

(Lampitio från Sparta har under tiden kommit in på scenen. Hennes dialekt har i den svenska översättningen blivit finlandssvensk.)

Lysistrate Om jag kan finna på ett sätt att göra slut på kriget är ni med på det?

Kleonike Jag skulle, om det behövdes, stampa på min bästa klänning – och genast suppa upp de pengar som jag fick!

Myrrine Jag skulle kumma platta ut mig till en spätta och sprätta upp mig och ge bort den ena hälften!

Lampitio Jag skú för min del klättra opp till toppen på Taygetos om bär jag fick skåda freden.

Lysistrate Då ska jag tala, må det inte dölgas längre! Om vi – om kvinnorna – ska tvinga männen till att sluta fred, då är det bara en sak som vi måste avstå från.

Kleonike Vad då? Säg ut!

Lysistrate Ni gör det då?

Kleonike Det gör vi, om det också skulle kosta livet!

Lysistrate Nåväl. Det som vi måste avstå från är – kukken!

Ni vänder ryggen till? Vad nu – vart tar ni vägen? Vad fjurar ni sådär för, skakar huvudet och ändrar färg? Och varför dessa tårar? Är ni med mig eller inte? Vartför tvekar ni?

Kleonike Jag gör det inte. Kriget får väl ha sin gång.

Myrrine Och inte heller jag. Låt kriget ha sin gång.

Lysistrate Det säger du, din spätta! Var det inte du som sa du ville låta klyva dig på mitten?

Kleonike Ja, vad som helst, men bara inte det! Du vet att inget är som vecken, o Lysistrate!

Lysistrate Å, vilka löpska hyndor, hela kvinnokönet! Det är precis som skådespelsförfattarna

har sagt: att kvinnan lever genom underlivet. [Till Lampitio]

– Och du – kamrat från Sparta? Om du ensam var min bundsförvant – vi skulle klara av det här.

Ge mig din röst!

Lampitio Voi vítu! Satan perkele!

D'ä rojsigt för ett fruntimmer att sova ensam!

Men húr som helst så måste vi ha fred, för fånl!

Lysistrate Å, älskade! Du är det enda kvinnuset här!

Kleonike Men om vi alltså nu – det gudarna förbjude – gick med på ditt förslag och avstod som du sa, fick vi väl fred för det?

Lysistrate Ja, utan minsta tvivel.

För gör vi oss så vackra som vi kan därhemma och går omkring i genomskinliga dessouer som låter de väsentliga behagen skymta – så karlen reser påken och vill stiga på – om vi då sätter oss på tvären, var ni lugna

för att de genast böjjar fredsförhandlingar.

Lampitio Ni vet – det här med Helena och Menelaos ... han släppte svärdet när hon visa pättorna.

Kleonike Men kära nån – om karlarna ger sjutton i oss?

Lysistrate Då får vi, som det sägs, få kartan en gång till.

Kleonike Åt helstike med dina liknelser! Tänk om de hugger tag i oss och släpar oss med våld till sängen?

Lysistrate Du får klamra dig vid dörrposten.

Kleonike Och om de slåss?

Lysistrate Då svarar vi med samma mynt.

Det som skattas med våld gör ingen tillfredsställd.
Vi ska nog göra livet surt för dem. Var lugn,
de får snart nog. Och mannen har det aldrig skönt
om inte han får dela njutningen med kvinnan.

Kleonike Nåväl, om ni är överens, så går vi med på det.

Lampito Nå, våra karlar ska vi nog få övertalat
ti' å slúta fred lojalt och útan några trick.
Men det här satans packet i Athen – húr ska
man övertala dem att hålla sig i skinnet?

Lysistrate Det ska du inte bry dig om. Det blir vår sak.

Lampito Å, int så länge som er flotta är på fötter,
och det finns pengar obegränsat där i templet.

Lysistrate Den saken har vi redan under full kontroll.
Akropolis besätter vi i dag. Det har
de äldre kvinnorna fått order om att göra:
på samma gång som vi förhandlar här ska de,
med förevändningen att offra, inta borgen.

Lampito Jó, då är allting brá. Det sa du suveránt!

Lysistrate Nå, bästa Lampito – hur vore det att först
som sist gå ed, så vi är bundna vid vårt ord?

Lampito Jó, säg dú eden före bára. Vi ska svára.

Lysistrate ca 411 f.Kr. Till svenska av Tord Bäckström.

Syna texten

1. Vilken taktik vill Lysistrate och hennes vänner använda för att nå fred?
2. Trots Lysistrates argumentation är hennes kompanjoner svårövertalade. Deras tveksamhet gäller fredsstrategin. Förklara.
3. «Och mannen har det aldrig skönt om han inte får dela njutningen med en kvinna.» Hur tolkar du Lysistrates replik?

Ordet är fritt

Lysistrates fredsbudskap märks i dialogen. Motmakten i dagens fredskamp är anorlunda. Vilka medel är mer aktuella i dag, i kampen mot små och stora krig?